

KOPIMOTTAKER

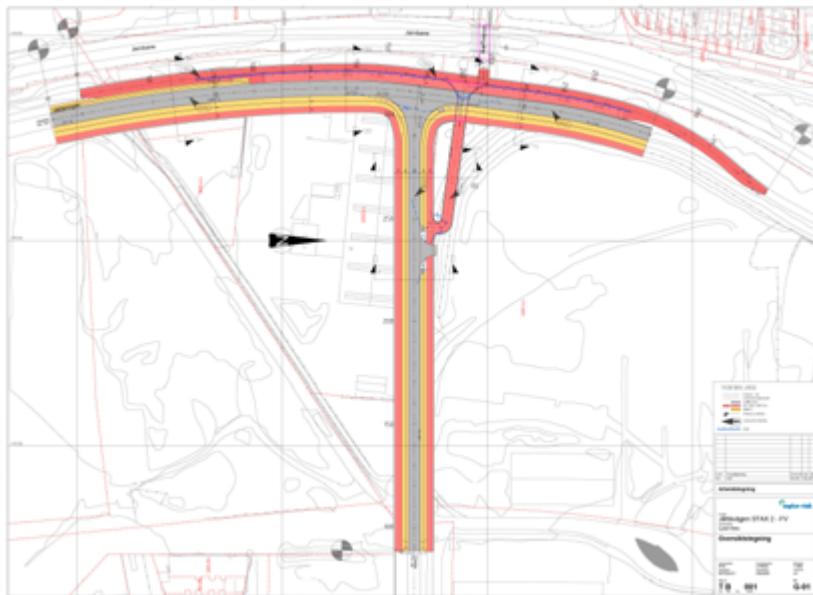
STAVANGER KOMMUNE
Postboks 8001
4068 STAVANGER

Dato: 28.01.2022
Saksref: 202009274-9
Deres ref.: Kjersti Tau Strand
Side: 1 / 7

Vår saksbehandler: Hilde Christine Erland Gundersen
Telefon:
Mobil: +47 95289098
E-post: Hilde.Christine.Erland.Gundersen@banenor.no

Sørlandsbanen/Jærbanen - Gnr/bnr 17/2802 i Stavanger kommune - Vedtak om tillatelse til bygging av gang- og sykkelvei med kulvert i Jåttåvågen

Bane NOR viser til mottatt søknad datert 16.09.2020 angående tiltak med gang- og sykkelvei med kulvert under vei, som vist på situasjonskartet nedenfor. Det vises også til tilleggsinformasjon mottatt 22.04.2021. Andre mottatte tegninger viser mer detaljert skjæringer og fyllinger langs jernbanen.

Bakgrunn

Søknaden gjelder bygging av gang- og sykkelveg mellom ca. km 591,837 og ca. km 592,209 langs Sørlandsbanen/Jærbanen.

Veisystemet er regulert i flere reguleringsplaner i dette området.

Nærmeste fyllingsfot langs ny gang- og sykkelveg vil bli ca. 7 meter fra senter nærmeste jernbanespor. Alt er vist utenfor Bane NORs arealer. Selve gang- og sykkelvegen vil bli ca. 13,40 meter fra senter nærmeste jernbanespor på det korteste.

Ny kryssing under jernbanen med kabler og rør ved tunnelering er godkjent i vårt vedtak av 30.06.2021 (vårt saksnr. 201915356). Revidert utførelsesmetode blir besvart i eget brev.

Rettslig utgangspunkt

Saken behandles etter jernbanelovens §10 første ledd:

«Det er forbudt uten tillatelse fra kjøreveiens eier å oppføre bygning, anlegg eller annen installasjon, foreta utgraving eller oppfylling mv. innen 30 meter regnet fra nærmeste spors midtlinje. Dette gjelder også dersom det foreligger reguleringsplan med annen byggegrense eller det med grunnlag i annen lov er gitt rett til å etablere anlegg eller installasjoner innenfor 30 meter regnet fra nærmeste spors midtlinje»

Når det gis tillatelse etter jernbaneloven § 10 første ledd må hensynet til jernbanesikkerheten, jernbanens uforstyrrede drift og behovet for inspeksjon og vedlikehold, sikring av arealer for eventuell senere utvidelse av infrastrukturen, naboforhold med mer, ivaretas gjennom relevante avbøtende tiltak og bestemmelser, jfr. jernbaneloven § 10 annet ledd:

«Kjøreveiens eier kan fastsette vilkår for tillatelsen etter første ledd. Vilkårene skal særlig ivareta hensynet til jernbanesikkerheten, jernbanens uforstyrrede drift og behovet for vedlikehold og eventuell mulig senere utvidelse av kjøreveien».

Bane NORs vurdering av søknaden

Bane NOR har strenge krav til vår infrastruktur. Hovedregelen er at det aksepteres ingen deformasjoner og forstyrrelser på Bane NORs anlegg. Risikoen for slike skader ligger på tiltakshaver.

Det er ingen informasjon om sprengning. Dersom det blir behov for sprengning, må det sendes inn mer dokumentasjon til Bane NOR for vurdering om sprengning kan tillates.

Det er litt uklart om det legges nytt VA-anlegg og kabler i gang- og sykkelveganlegget. Det kan se ut som at det legges en ny vannledning fra veikrysset og nordover. Det er en del eksisterende vann- og spillvannsledninger, eventuelt overvannsledning, i området. Mulig det var nevnt vedlikehold av noen av rørene som krysser jernbanen og går videre nordover (eventuelt en vannledning sørover) i gang- og sykkelvegen. Er det aktuelt med nye **kabler og rør** mindre enn 30 meter fra senter nærmeste jernbanespor, må det sendes inn egen søknad til Bane NOR om det.

I veianlegget lenger nord (fjernvarmesaken godkjent i vårt vedtak av 30.04.2020 vårt saksnr. 201915885) var det vist blant annet 4 trekkerør for fremtidig fiberkabler. Det var også vist lyktestolper langs gang- og sykkelvegen, men strømkabler og jording så ut til å være eksisterende. I denne saken som besvares i dette brevet, er det uvisst om eksisterende lyktestolper blir flyttet eller om de skal stå på samme plass eller lenger unna jernbanen enn i dag. Skal **lyktestolpene** flyttes og/eller det settes opp ny type belysning, må det sendes inn egen søknad til Bane NOR om det.

Eksisterende stikkrenner/overvannsrør, under jernbanen, må ikke blokkeres. Oppstuvning av vann rundt jernbaneinfrastrukturen, er til skade for jernbanen.

Ved nærhet til jernbanespor må maskiner og utstyr tilpasses etter forholdene og etter instruksjoner fra tilstandskontrollør.

Jernbanen ligger på fylling noe høyere enn gang- og sykkelvegen. Det er viktig å holde grunnmassene stabile og det må benyttes grøftekasser eller annen sikringsmetode der

grunnforholdene viser seg å være dårlige og det er fare for setninger/utglidning av jernbaneinfrastrukturen.

Det tillates ikke setninger. Det er oppgitt at det kan utvikles 0,1 cm – 0,3 cm setning på banen. Det oppgis 3 målepunkt som en del av et måleprogram for å følge med på setninger. Disse settes opp ca. 6 måneder før byggestart. Kravene i Teknisk regelverk gjelder for setninger som kan oppstå ved normal drift på jernbanen, og gjelder ikke for eksterne tiltak nær jernbanen. Det tolereres ingen setninger på jernbanesporene. Dersom skade skulle skje på grunn av det aktuelle tiltaket, er tiltakshaver/utbygger ansvarlig for alle omkostninger dette skulle medføre.

Vi presiserer at tiltakshaver bærer det økonomiske ansvaret for å utbedre skader på banen også ved evt. fremtidige utglidninger som følge av tiltaket.

Trærne langs jernbanen har blitt for høye og **vi ber kommunen vurdere vegetasjonsrydding** samtidig med anleggsarbeidet med gang- og sykkelvei. Flere trær er kommet faretruende nært jernbanens høyspentanlegg. Avstand mellom grener og strømførende anleggsdel skal være minst 3 meter i følge veiledningen til forskrift om elektriske forsyningsanlegg (FEF2006). Det er kun tillatt med lav vegetasjon i 30-meterssonen langs jernbanen, da høye trær er en fare for velt inn i sporet og neddriving av øvrig jernbaneinfrastruktur. Trær/busker i 30-meterssonen langs jernbanen, må ikke være til hinder for sikt for lokomotivførere. Bane NOR rydder mye vegetasjon selv, men rekker ikke over alt til enhver tid. Tiltakshaver må være klar over at Bane NOR kan når som helst kreve trær og annen vegetasjon fjernet på tiltakshavers bekostning når trær/vegetasjon utøver en fare for sikkerheten til jernbaneinfrastrukturen og/eller fare for togfremføringen, jf. jernbanelovens §10 tredje ledd. Ved felling av trær nær jernbanen, må godkjent sikkerhetsvakt være til stede.

Bane NOR kan akseptere tiltaket hvis arbeidet gjennomføres forsiktig og nedenforstående vilkår følges. Tiltakshaver har alt ansvaret for at tiltaket ikke påvirker jernbanen negativt. Det legges til grunn at det er fokus på de geotekniske grunnforhold og at dere velger metode som ikke påfører skader på jernbaneinfrastrukturen, hverken på kort eller lang sikt.

Vedtak

Bane NOR gir tillatelse etter jernbanelovens § 10 på følgende vilkår for gjennomføring av omsøkte tiltak:

1 Tiltaket

Tiltaket må ikke på noen måte kunne utgjøre en sikkerhetsrisiko eller ulempe for jernbanen, blant annet forholdet med avrenning/drenering, utglidning, setninger, fare for berøring av elektroteknisk anlegg, m.m., under anleggsperioden og på lang sikt. Eventuelle eksisterende gjerder i grensen til jernbaneareal må reetableres dersom de blir skadet under arbeidets gang.

Gangvei, sykkelvei og vei må følge sikringskrav for å hindre kjøretøy og ulovlig ferdsel ut i jernbanesporet.

Tiltaket skal planlegges, utføres, driftes og vedlikeholdes i henhold til gjeldende lover, forskrifter og relevante offentlige vedtak.

Tiltakshaver er ansvarlig for valg av metoder, materialer og alle andre forhold ved tiltaket både i planleggingsfasen, utførelsesfasen og driftsfasen. Eventuell godkjenning av dokumentasjon innebærer ikke at Bane NOR anviser metodebruk eller lignende. Bane NOR har rett til å nekte tiltakshaver bruk av metoder, materialer eller utførelse for øvrig som det er grunn til å tro vil kunne føre til fare for skader eller ulemper i strid med hensynene bak jernbanelovens § 10 første ledd.

Graving må foregå på en forsiktig måte uten fare for deformasjon/skade av jernbaneinfrastrukturen. Grunnmassene må holdes stabile ved graving. Inngrep i jernbanefyllingen/linjegrøfter/øvrig jernbaneinfrastruktur er ikke tillatt.

Blir det behov for spunting, må det sendes inn mer dokumentasjon og søknad om spunt.

Drenering/overvann må ledes vekk fra jernbanen samtidig som at grunnvannstanden må holdes stabil.

Det tillates ikke planting av ny høy vegetasjon i 30-meterssonen langs jernbanen.

Sprengning er ikke tillatt.

Snø kan ikke deponeres på Bane NORs eiendom.

2 Sikkerhet

Tiltaket må ikke på noen måte kunne utgjøre en sikkerhetsrisiko for jernbanen, eller for mennesker som tar opphold eller passerer gjennom området. Nedfall på gang- og sykkelvei fra jernbanen må eier av gang- og sykkelvei sikre mot. Dersom ønske om oppsetting av tett støyskjerm, må det sendes inn egen søknad om det.

Tiltakshaver har ansvaret for sikkerheten til egne og innleide folk. Det samme gjelder andre som tiltakshaver gir adgang til byggeplassen/tiltaket.

Tiltakshaver plikter å sette seg grundig inn i og å følge Bane NORs til enhver tid gjeldende prosedyre(r) om sikkerhet i forbindelse med arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur, herunder se til at det gjennomføres nødvendig opplæring og at hovedsikkerhetsvakt benyttes der dette er påkrevet. **Eventuelle medgåtte timer for Bane NORs personell og/eller Spordrift AS sitt personell blir fakturert tiltakshaver eller ansvarlig søker.** Eventuelt behov for sikkerhetsvakt vil kunne måtte dekkes opp via ekstern Hovedsikkerhetsvakt (HSV) og/eller Leder for EI-sikkerhet (LFS), da Bane NOR og/eller Spordrift AS ikke kan garantere å ha tilgjengelig kapasitet. Link til instruksene, blant annet STY-601050 finnes her: <https://styrendedokumenter.banenor.no/>

Tilstandskontrollør hos Spordrift AS, **Kjetil Fridlund tlf. 40440793**, skal kontaktes i god tid (minst 3 uker) før arbeidene settes i gang, slik at han kan vurdere om det er nødvendig med sikkerhetstiltak og om sikkerhetsvakt må benyttes under hele eller deler av arbeidet.

Sikkerhetstiltak og retningslinjer i vedlagte fakta-ark for anleggsmaskiner må følges. Ved bruk av kran innenfor 30 meter fra nærmeste spors midtlinje og bruk av maskiner som har en rekkevidde nærmere enn 6 meter fra nærmeste spenningsførende anleggsdel i høyspenningsanlegget, må tilstandskontrollør hos Spordrift AS, **Dag Amund Klinkenberg tlf. 91659391**, kontaktes i god tid (minst 3 uker) før arbeidet påbegynnes. Bane NORs Tekniske regelverk og FSE «Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg» må følges. Link til forskriften: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-04-28-458>. Dersom kran med utsving kan komme innenfor 6 meter fra nærmeste spenningsførende del skal prosedyre i STY-600991 følges, finnes her: <https://www.banenor.no/elkraft/ih/sty/STY-600991.pdf>

Dersom tilstandskontrollør krever at det må opp anleggsgjerde under arbeidets gang, må dette følges.

Instrukser fra tilstandskontrollørene må følges.

Entreprenørene må ha sikkerhetskurs i henhold til Bane NORs sikkerhetskrav. Se blant annet link: <https://www.banenor.no/leverandor/kurs-og-kompetanse/sikkerhetskurs-arbeid-i-og-ved-driftssatt-jernbane-og-anleggsomrader3/>

Tiltakene må ikke medføre til større flomskader på jernbaneinfrastrukturen ved flom/store nedbørsmengder.

Jernbanens linjegrøfter/dreneringssystem må ikke berøres. Eksisterende stikkrenner/overvannsrør, under jernbanen, må ikke blokkeres. Dersom det gjennomførte tiltaket skulle medføre økt tilførsel av vann til jernbanens drenering, eller en reduksjon i jernbanedreningens kapasitet, er det tiltakshavers ansvar å utføre tiltak for å rette opp i dette.

Det må settes ut målepunkter på jernbaneinfrastrukturen for å holde kontroll på stabiliteten.

Fastpunkter med måling på skinnestreng settes ut i samråd med tilstandskontrollør Kjetil Fridlund. Målingene må gjennomføres før, under og etter gjennomføringen av tiltaket. Det må foretas hyppige målinger som uoppfordret sendes til **kontrollingeniør Jorunn Gjuvsland** jorunn.gjuvsland@banenor.no så lenge kontrollingeniøren mener det er påkrevd ut over 3 måneder fra anleggsprosjektet er ferdig oppført.

Utbygger må ha et program for å følge opp poretrykk/grunnvannsnivå før, under og etter byggearbeidet, og dette må dokumenteres ovenfor Bane NOR. Vi ber om å få oversendt en plan på dette i god tid før byggestart til postmottak@banenor.no. Målingene sendes jevnlig til kontrollingeniør Jorunn Gjuvsland jorunn.gjuvsland@banenor.no

Alle kostnader med montering og drifting av setningsmåling og poretrykkmåling/grunnvannsnivåmåling er tiltakshavers ansvar. Likeså gjelder all Bane NOR og Spordrift AS sin ressursbruk knyttet til tiltaket også for vaktmannskaper.

Tiltaket må ikke skade Bane NORs kabler/ledninger i området. For å unngå dette må det bestilles kabelpåvisning i god tid før tiltaket igangsettes. En slik bestilling gjøres via følgende kobling: <https://www.banenor.no/elkraft/kontakt/kabel.htm> Det må ikke graves før kabelpåvisning er gjennomført, eller avdeling for kabelpåvisning vurderer at kabelpåvisning er uaktuelt.

Det er også søkers/tiltakshavers ansvar å sørge for påvisning av alle andre kabler og ledninger.

3 Ansvar for økonomisk tap

Tiltakshaver er erstatningsansvarlig for all skade og ulempe som eventuelt måtte påføres Bane NOR som følge av det omsøkte tiltaket i planleggings-, bygge- eller driftsfasen. Dersom det skulle skje setninger på sporet, kan det bli aktuelt med pukksupplering og bruk av pakkmaskin eller andre større reparasjoner. Tiltakshavers ansvar gjelder uavhengig av skyld og uten beløpsgrense. Erstatningsansvaret omfatter alt Bane NORs tap, herunder regress for rettmessige krav fra togselskap, passasjerer eller andre tredjepersoner.

4 Ansvarsfrihet

Bane NOR er uten ansvar for skade og ulempe som jernbanevirksomheten måtte påføre tiltaket. Dette gjelder ordinær drift så vel som ekstraordinære tiltak, som for eksempel bygge-/anleggs- og vedlikeholdsarbeider. Ansvarsfriheten gjelder ikke dersom skaden eller ulempen skyldes forsett eller grov uaktsomhet.

5 Atkomst for vedlikehold m.m.

Bane NOR skal ha rett til uhindret atkomst til/over omsøkte eiendom for tilsyn, vedlikehold osv. av sin infrastruktur. Dette skal skje kostnadsfritt for Bane NOR. Bane NOR plikter om mulig å varsle tiltakshaver med rimelig frist, samt i den grad det anses rimelig, i samråd med tiltakshaver, minimere negativ innvirkning på tiltaket.

6 Tiltakshavers ansvar for vedlikehold med mer i bygge- og driftsfasen

Tiltakshaver har drifts- og vedlikeholdsansvaret for tiltaket i henhold til gjeldende lover, forskrifter og relevante offentlige vedtak. Tiltaket skal til enhver tid holdes i forskriftsmessig, forsvarlig, ryddig og ordentlig stand.

Dersom Bane NOR finner at tiltaket ikke skjøttes tilfredsstillende, kan Bane NOR foreta rydding, sikring og lignende for tiltakshavers regning. Tiltakshaver skal om mulig varsles på forhånd med rimelig frist. Bane NOR kan også pålegge tiltakshaver å sperre av tiltaket, stoppe arbeidet/utførelsen/aktivitet.

Vedlikehold av tiltaket må utføres uten å komme i konflikt med Bane NORs infrastruktur. Vær oppmerksom på at vedlikeholdsarbeid i 30-meterssonen fra nærmeste spormidte, spesielt ved bruk av lift eller kran, kan medføre krav om sikkerhetsvakt for jernbanen.

7 Utvidelse, endringer med mer av Bane NORs infrastruktur

Dersom det i framtida blir aktuelt for Bane NOR å utvide sin infrastruktur og/eller å utføre andre typer endringer, kan Bane NOR kreve at tiltaket, eller deler av det, flyttes eller fjernes – permanent eller midlertidig. Ved midlertidige tillatelser skal i så fall dette skje på tiltakshavers regning og utløser intet krav på erstatning. Bane NOR plikter imidlertid, så langt det med rimelighet er forenlig med Bane NORs arbeider, å ta hensyn til tiltaket.

8 Innsyn/åpenhet

Bane NOR og Spordrift AS har rett til innsyn i alle planer for tiltaket, samt å bli holdt løpende orientert om framdrift og alle andre forhold av betydning for Bane NOR. Bane NOR og Spordrift AS har rett til å delta på alle prosjekteringsmøter, byggherremøter, byggemøter og evt. andre møter vedrørende prosjektgjennomføringen.

9 Dokumentasjon

Dette må sendes inn til Bane NOR på postmottak@banenor.no merket saksnr. 202009274 i god tid før byggearbeid starter:

- En plan eller et program for å følge opp poretrykk/grunnvannsnivået før/under/etter byggearbeidet.

10 Bortfall av tillatelse

Dersom tiltaket ikke er igangsatt innen 3 år etter at vedtaket er gitt, bortfaller tillatelsen. Det samme gjelder hvis tiltaket innstilles i mer enn 2 år. Tillatelsen bortfaller med umiddelbar virkning ved brudd på vilkårene.

Det presiseres at tillatelsen ikke innebærer at andre tiltak på eiendommen kan igangsettes uten ny søknad om tillatelse.

11 Øvrig

Tiltakshaver plikter å opptre med den største aktsomhet i forbindelse med utøving av sine rettigheter etter tillatelsen. Vedtaksvilkårene gjelder for den/de som til enhver tid er eier av/ansvarlig for tiltaket.

Klageadgang

Vedtaket er et enkeltvedtak som etter forvaltningsloven § 28, første ledd kan påklages til nærmeste overordnede forvaltningsorgan. Klageinstans for enkeltvedtak etter jernbaneloven er i dag Jernbanedirektoratet. Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt vedkommende part har mottatt vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29, første ledd.

Eventuell klage rettes til Bane NOR SF, postboks 4350, 2308 Hamar. Epost: postmottak@banenor.no

Se vedlegg for nærmere informasjon om klageretten.

Med vennlig hilsen

Tallak Langmyr
banesjef Sørlandet
Område Sør-Vest

Hilde Gundersen
overingeniør
Område Sør-Vest

Mottakere:

ASPLAN VIAK AS

Kopi:

Asplan Viak AS Stavanger, Kjersti Tau Strand

STAVANGER KOMMUNE

STAVANGER KOMMUNE, Vanessa Venema

Vedlegg:

Anleggsmaskiner_og_luftledninger

Klagerett

Oktober 2002

Fakta-ark

Direktoratet for brann- og elsikkerhet

(DBE) er den sentrale myndighet som forvalter bl.a. området elsikkerhet. Det formelle grunnlaget for DBEs virksomhet er "Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr" (tilsynsloven).

DBE rapporterer til Arbeids- og administrasjonsdepartementet når det gjelder bl.a. elsikkerhet.

Det lokale eltilsyn

De fleste elverk er pålagt å føre tilsyn innenfor sitt forsyningsområde. Det lokale eltilsyn ved elverket er derfor en del av det offentlige tilsynsapparatet for elsikkerhet og utøver tilsyn under DBEs kontroll.

Direktoratet for brann- og elsikkerhet

Postboks 2014
3101 Tønsberg

Telefon: 33 39 88 00
Telefaks: 33 31 06 60

postmottak@dbe.dep.no
www.dbe.no

Anleggsmaskiner og luftledninger

Utsiktet berøring med strømførende høyspenningsledninger i forbindelse med anleggsarbeid kan få alvorlige konsekvenser for liv og helse. Det kan også medføre store økonomiske kostnader for samfunnet fordi høyspenningsledninger må kobles ut for å rette opp feil. Dette fakta-arket tar for seg hvordan en kan unngå at farlige situasjoner oppstår, og hva en bør gjøre dersom anleggsmaskiner kommer i berøring med høyspenningsledninger eller det skjer overslag uten direkte berøring.

Oppstår det uhell er det viktig at maskinen forlates på riktig måte.

➤ Førere av anleggsmaskiner må ha kjennskap til faren ved berøring av strømførende høyspenningsledninger eller faren ved å komme for nær slike ledninger.

De må også kjenne til at det kan skje overslag i luften uten å berøre ledningene. Har uhellet vært ute, og maskinen står under spenning (berører høyspenningsledningen), er det viktig å opptre på riktig måte for å hindre skade på personer, anlegg og omgivelser.

Det er viktig at føreren:

- sørger for at mennesker og dyr ikke berører eller er i nærheten av maskinen eller luftledninger som har falt ned
- sørger for at ledningseieren (vanligvis everk) kontaktes og selv blir sittende i førersetet til ledningseieren har gitt tilbakemelding om at linjen er utkoblet - dersom varsling ikke er mulig, evakuer maskinen som beskrevet i punktet under

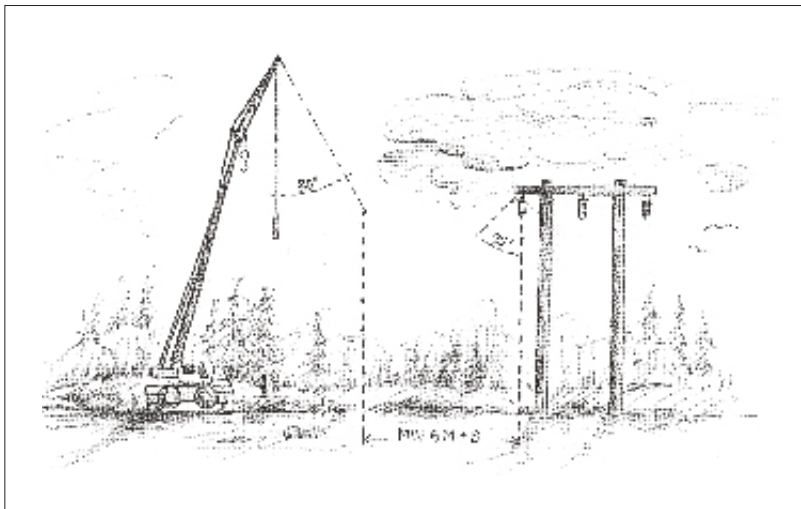
- ved brann i maskinen som krever evakuering, hopp direkte fra førerhuset og så langt bort fra maskinen som mulig. Nedslaget må tas med samlede bein. Han/hun må gå videre med svært korte steg, hinke seg vekk på ett ben, eller hoppe med bena samlet. Dette må gjøres for å unngå å bli rammet av farlige skrittspenninger, dvs. at det kan være et spenningsfelt i bakken nær maskinen, og det kan oppstå spenningsforskjeller fra fot til fot som kan medføre personskaade

Personer som oppholder seg i nærheten av anleggsmaskiner må aldri berøre noen deler av maskinen dersom maskinen er satt under spenning, dvs. berører luftledninger med høyspenning. Gå vekk fra maskinen med svært korte steg, hink på ett ben, eller hopp med begge bena samlet for å unngå farlige skrittspenninger.

Kontakt deretter ledningseieren slik at ledningen kan bli utkoblet.

➤ Maskiner med gummihjul og maskiner med stålhjul eller belter

Maskiner som er i berøring med en strømførende høyspenningsledning må ikke berøres. En maskin med gummihjul blir satt under spenning ved berøring eller overslag mellom strømførende linje og maskin. På grunn av gummihjulene vil det normalt ikke dannes forbindelse til jord, og dersom en person står på bakken og berører maskinen vil vedkommende danne forbindelse til jord og vil bli utsatt for livsfarlig strømgjennomgang. Alle må holde seg langt unna en slik maskin inntil ledningen er utkoblet.

Maskinen må plasseres slik at det tas hensyn til utsving av last.

En maskin med stålhjul eller belter gir vanligvis god kontakt til jord. Ved berøring eller overslag mellom den strømførende ledningen og maskinen vil maskinen bli strømførende. Dermed vil strømbanen følge maskinen til jord, og det vil ikke være noen spenningsforskjell mellom maskinen og jord. Men også her frarådes det på det sterkeste å berøre maskinen før ledningen er utkoblet. Stor overgangsmotstand mellom maskin og jord kan medføre at personer blir utsatt for spenningsforskjeller også i slike tilfeller.

➤ Avstand til høyspenningsluftledning

Det kan oppstå livsfarlige situasjoner dersom for eksempel en kran eller wire kommer for nær en høyspenningsluftlinje. Overslag (dannelse av strømbane) til kran/wire kan skje uten direkte berøring av linjen. For at bruk av anleggsmaskiner skal skje uten risiko for liv og eiendom skal ledningseieren kon-

taktes dersom maskinen/kranen skal oppstilles eller brukes nærmere linjen enn 30 meter. Brukere av anleggsmaskiner har plikt til å rette seg etter de instruksjoner som ledningseier gir.

I følge forskrifter for elektriske anlegg - forsyningsanlegg (§ 75.16) skal den horisontale avstanden fra en høyspenningsluftledning til ethvert punkt på en kran, under alle forhold være minst 6 meter + et spenningsavhengig tillegg som varierer mellom 0 og 1 meter. Til lavspenningslinjer skal det være en fri avstand på minst 2,5 meter. Dette gjelder ikke når det treffes spesiell avtale med eieren av høyspenningsanlegget (ved driftslederen), og han/hun sørger for at oppstilling og bruk av maskinen foregår på betryggende måte under sakkyndig ledelse. Det må tas forbehold til maskinens stilling og utsving av last. Det må videre tas

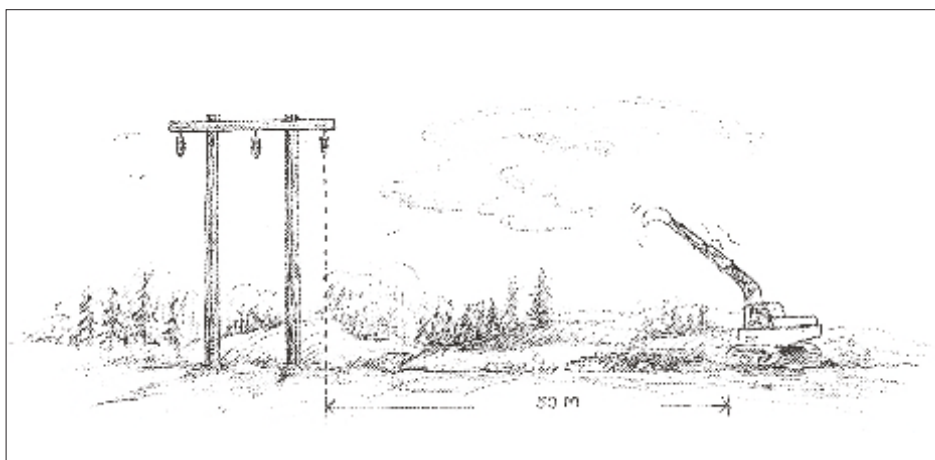
hensyn til vindretningen. Ved 30 grader utsving av linjen mot maskinen i vind, varierer avstanden mellom 3 og 6,5 meter.

Maskiner/kraner skal ikke under noen omstendighet oppstilles under en høyspenningsluftledning, uten at dette blir gjort etter spesiell avtale med ledningseieren og at dette foregår på betryggende måte under sakkyndig ledelse. Arbeidsgiveren skal sørge for at de sikkerhetstiltak som blir foreskrevet av ledningseieren, blir iverksatt og at arbeid med anleggsmaskiner ikke blir satt i gang før foreskrevne sikkerhetstiltak er utført.

Mer informasjon om elsikkerhet:

Direktoratet for brann- og elsikkerhets internetsider

www.dbe.no

Ledningseier skal kontaktes når arbeid skal foregå nærmere enn 30 meter.

(1) Avsender (forvaltningsorganets stempel) Bane NOR SF Postboks 4350 2308 HAMAR	Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak (Forvaltningsloven § 27 tredje ledd)																		
(3) Mottaker (navn og adresse)	(2) Dato (4) Klageinstans Jernbanedirektoratet																		
Denne meldingen gir viktige opplysninger hvis De ønsker å klage over vedtak De har fått underretning om. <table border="0"> <tr> <td style="vertical-align: top;">Klagerett</td> <td>De har rett til å klage over vedtaket.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Hvem kan De klage til?</td> <td>Klagen sender De til oss, dvs. det organet som er ført opp i rubrikk (1). Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen, jf. rubrikk (4).</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Klagefrist</td> <td>Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag De mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bør De oppgi datoen for når De mottok dette brevet. Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, og da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Rett til å kreve begrunnelse</td> <td>Dersom De mener vi ikke har begrunnet vedtaket vårt, kan De kreve en slik begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen De mottar begrunnelsen.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Innholdet i klagen</td> <td> De må presisere – hvilket vedtak De klager over – årsaken til at De klager – den eller de endringer som De ønsker – eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen Klagen må undertegnes. </td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Utsetting av gjennomføringen av vedtaket</td> <td>Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Rett til å se saksdokumentene og til å kreve veiledning</td> <td>Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven § 18 og § 19. De må i tilfelle ta kontakt med oss, jf. rubrikk (1). De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Kostnader ved klagesaken</td> <td>De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endret til Deres fordel, kan De etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen (jf. rubrikk (4)) vil orientere Dem om retten til å kreve slik dekning.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;">Klage til Sivilombudsmannen</td> <td>Hvis De mener at De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltnings side, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsman- nen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser. Dette gjelder likevel ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De nå får Deres klage avgjort i statsråd fordi Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.</td> </tr> </table>		Klagerett	De har rett til å klage over vedtaket.	Hvem kan De klage til?	Klagen sender De til oss, dvs. det organet som er ført opp i rubrikk (1) . Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen, jf. rubrikk (4) .	Klagefrist	Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag De mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bør De oppgi datoen for når De mottok dette brevet. Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, og da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.	Rett til å kreve begrunnelse	Dersom De mener vi ikke har begrunnet vedtaket vårt, kan De kreve en slik begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen De mottar begrunnelsen.	Innholdet i klagen	De må presisere – hvilket vedtak De klager over – årsaken til at De klager – den eller de endringer som De ønsker – eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen Klagen må undertegnes.	Utsetting av gjennomføringen av vedtaket	Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.	Rett til å se saksdokumentene og til å kreve veiledning	Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven § 18 og § 19. De må i tilfelle ta kontakt med oss, jf. rubrikk (1) . De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.	Kostnader ved klagesaken	De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endret til Deres fordel, kan De etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen (jf. rubrikk (4)) vil orientere Dem om retten til å kreve slik dekning.	Klage til Sivilombudsmannen	Hvis De mener at De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltnings side, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsman- nen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser. Dette gjelder likevel ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De nå får Deres klage avgjort i statsråd fordi Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.
Klagerett	De har rett til å klage over vedtaket.																		
Hvem kan De klage til?	Klagen sender De til oss, dvs. det organet som er ført opp i rubrikk (1) . Hvis vi ikke tar klagen til følge, sender vi den til klageinstansen, jf. rubrikk (4) .																		
Klagefrist	Klagefristen er tre - 3 - uker fra den dag De mottar dette brevet. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt før fristen går ut. Dersom De klager så sent at det kan være uklart for oss om De har klaget i rett tid, bør De oppgi datoen for når De mottok dette brevet. Dersom De klager for sent, kan vi se bort fra klagen. De kan søke om å få forlenget fristen, og da må De oppgi årsaken til at De ønsker det.																		
Rett til å kreve begrunnelse	Dersom De mener vi ikke har begrunnet vedtaket vårt, kan De kreve en slik begrunnelse før fristen går ut. Ny klagefrist blir da regnet fra den dagen De mottar begrunnelsen.																		
Innholdet i klagen	De må presisere – hvilket vedtak De klager over – årsaken til at De klager – den eller de endringer som De ønsker – eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen Klagen må undertegnes.																		
Utsetting av gjennomføringen av vedtaket	Selv om De har klagerett, kan vedtaket vanligvis gjennomføres straks. De kan imidlertid søke om å få utsatt gjennomføringen av vedtaket til klagefristen er ute eller til klagen er avgjort.																		
Rett til å se saksdokumentene og til å kreve veiledning	Med visse begrensninger har De rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finnes i forvaltningsloven § 18 og § 19. De må i tilfelle ta kontakt med oss, jf. rubrikk (1) . De vil da få nærmere veiledning om adgangen til å klage, om framgangsmåten og om reglene for saksbehandlingen.																		
Kostnader ved klagesaken	De kan søke om å få dekket utgifter til nødvendig advokathjelp etter reglene om fritt rettsråd. Vanligvis gjelder visse inntekts- og formuesgrenser. Fylkesmannen eller Deres advokat kan gi nærmere opplysninger om dette. Hvis vedtaket er blitt endret til Deres fordel, kan De etter forvaltningsloven ha krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Klageinstansen (jf. rubrikk (4)) vil orientere Dem om retten til å kreve slik dekning.																		
Klage til Sivilombudsmannen	Hvis De mener at De har vært utsatt for urett fra den offentlige forvaltnings side, kan De klage til Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsman- nen). Sivilombudsmannen kan ikke selv endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltning har behandlet saken, og om det er gjort eventuelle feil eller forsømmelser. Dette gjelder likevel ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd. Dersom De nå får Deres klage avgjort i statsråd fordi Kongen er klageinstans, kan De derfor ikke senere bringe saken inn for Sivilombudsmannen.																		
Særlige opplysninger																			